

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
Правни Факултет

Образац Д4

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име Антанасијевић Илић (Бобан) Анита

Датум и место рођења 31.3.1988. године, Лесковац

Основне студије

Универзитет Универзитет Привредна академија, Нови Сад

Факултет Правни факултет за привреду и правосуђе, Нови Сад

Студијски програм Основне академске студије права

Звање Дипломирани правник

Година уписа 2007/08.

Година завршетка 2011/12.

Просечна оцена 6,81

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет Универзитет у Нишу

Факултет Правни факултет у Нишу

Студијски програм Мастер академске студије права

Звање Мастер права

Година уписа 2011/12.

Година завршетка 2013/14.

Просечна оцена 9,14

Научна област Кривичноправна

Наслов завршног рада Историјски развој друштвене реакције на криминално понашање

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу

Факултет Правни факултет у Нишу

Студијски програм Докторске академске студије права

Година уписа 2014/15.

Остварен број ЕСПБ
бодова 120 ЕСПБ

Просечна оцена 9,50

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
дисертације Ублажавање казне у Републици Србији

Име и презиме ментора, звање	Проф.др Драган Јовашевић, редовни професор	
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације	8/18-01-009/025 од 13.12.2018.године	
ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ		
Број страна	440	
Број поглавља	Увод, пет глава и закључак	
Број слика (шема, графикана)	12 (дванаест)	
Број табела	12 (дванаест)	
Број прилога		
ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације		
Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>А.Илић, Убиство у породици – кривичноправни и криминолошки аспекти, Зборник радова Центра модерних знања, Бања Лука, број 2/2017.године, стр. 275-283.</p> <p><i>Ауторка у раду анализира на бази домаће и иностране правне и криминолошке литературе појам, елементе, карактеристике, као и облике испољавања кривичног дела насиља у породици, при чему је посебан акценат стављен на разматрање етиолошких и феноменолошких димензија овог тешког облика криминалитета насиља, указујући на дилеме у пракси у вези са овим кривичним делом, те дајући при томе и предлоге одговарајућих решења за њих.</i></p>	M45
2	<p>А.Илић, Историјски развој друштвене реакције на криминално понашање, Нова научна едукативна мисао, Београд, број 3/2014.године, стр. 15-25.</p> <p><i>У раду се анализира систем мера друштвене реакције на криминалитет у свом историјском настајању и развоју од најстаријих писаних правних споменика у свету до данашњих дана, указујући, кроз анализу законских текстова, на промене у систему, врсти, условима примене, начину извршења и времену трајања кривичних санкција, а у првом реду казни као најзначајнијих врста кривичних санкција.</i></p>	M53
3	<p>А.Илић, Кажњавање малолетника у Републици Србији, Нова научна едукативна мисао, Београд, број 3/2014.године, стр. 81-91.</p> <p><i>У раду се анализирају на бази законских решења, правне теорије и судске праксе у Републици Србији појам, елементи, карактеристике, садржина, сврха, изрицање и извршење најтеже врсте кривичних санкција за малолетне учиниоце најтежих кривичних дела – казне малолетничког затвора, при чему ауторка правилно уочава и коментарише бројне дилеме и проблеме у примени и могућности за остварење законом прокламоване сврхе примене ове врсте казне, дајући истовремено и низ предлога за њихово превазилажење.</i></p>	M53
4	<p>А.Илић, Чедоморство, Зборник радова студената докторских студија Правног факултета у Нишу, Ниш, 2016.године, стр. 131-141.</p> <p><i>Као посебан облик привилегованог убиства којим се повређује највеће људско и друштвено добро – живот или право на живот, чедоморство (убиство детета при порођају) представља специфично кривично дело због : а) својства учиниоца, б) својства оштећеног и в) времена извршења кривичног дела. Оно је присутно у правној историји од најстаријих времена до данас, али није увек кажњавано као кривично дело. Но, оно што представља посебан проблем код откривања и доказивања, односно правне квалификације овог кривичног дела јесу : висока</i></p>	M51

	<i>тамна бројка криминалитета, тежике последице дела које спада у криминалитет насиља, као и велики обим, динамика и учесталост његовог испољавања. Управо суштина правна анализа појма, елементи и привилегујућих околности које чине обележје овог кривичног дела на бази законских решења, правне теорије и судске праксе представља садржину овог рада.</i>	
5	<p>А.Илић, Преговарачка поглавља 23.и 24.са Европском унијом и потреба реформе правног система, Зборник радова студената докторских студија Правног факултета у Нишу, Ниш, 2018.године, стр. 1-15.</p> <p><i>У раду се анализирају европски стандарди који се односе на заштиту људских права и слобода, као и независност судства, односно на простор слободе, безбедности и правде који су садржани у преговарачким поглављима број 23.и 24.као услови за приступање Републике Србије Европској унији, као и начини и могућности њихове имплементације у домаћи материјали, процеси и организациони правни систем. При томе је ауторка у раду указала на проблеме који у пракси могу настати приликом примене појединих преузетих европских стандарда, указујући на начине њиховог разрешења и превазилажења.</i></p>	M51
	<i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i>	

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Кандидат је положила све испите и испунила све друге обавезе предвиђене студијским програмом докторских академских студија права на Правном факултету Универзитета у Нишу, објавила је више радова у научним часописима, те је са рефератом учествовала на научном скупу у Босни и Херцеговини. Број, садржина, разноврсност тема и квалитет објављених научних радова и реферата, као и оригиналност и систематичност коју је остварила у овој докторској дисертацији, уз употребу солидног научно-методолошког инструментаријума, као и изложени резултати теоријског и практичног истраживања указују на висок ниво познавања проблематике кривичног права од стране кандидата.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Докторска дисертација под називом: "Ублажавање казне у Републици Србији" кандидаткиње Аните Илић написана је на 440 страница компјутерски обрађеног текста, уз одговарајући проред, са 520 напомена у фуснотама, углавном библиографског карактера. Литерарну подлогу овога рада чини 210 домаћих и 22 инострана извора - уџбеници, књиге, монографије, приручници, коментари закона, збирке закона, збирке судске праксе, уз 46 законских текстова, 20 интернет извора, те 115 судских одлука. Ради се о правно-теоријској и судско-практичној анализи изузетно значајног института општег дела кривичног права – ублажавања казне као специфичног, допунског начина одмеравања казне учиниоцу кривичног дела од стране суда у спроведеном кривичном поступку. Од најстаријих времена до данас казне су основна врста, мера друштвене реакције на различите облике и видове криминалитета. За примену казне се користе одређена правила. Наиме, суд пошто утврди да је одређено лице извршило кривично дело, које му је оптужним актом овлашћеног тужиоца стављено натерет, те да је криво за такво дело, доноси одлуку о врсти и мери казне коју изриче у конкретном случају. За изрицање казне, сва законодавства у свету, па и у Републици Србији примењују одређена правила, међу којима се посебно истичу правила за ублажавање казне.

Структурално је рад подељен у пет глава уз увод и завршна разматрања. То су : 1) историјски развој ублажавања казне у кривичном праву, 2) ублажавање казне у упоредном кривичном законодавству, 3) ублажавање казне у Републици Србији, 4) однос ублажавања казне са сродним институтима и 5) ублажавање казне у правосудној пракси Републике Србије.

У уводном делу (стр. 1-18) кандидаткиња је изложила проблем, предмет, циљ и методе научног истраживања, хипотетички оквир, варијабле и индикаторе, те научну и друштвену оправданост истраживања, где је истакла да

од најстаријих времена до данашњих дана сва друштва, па тако и Србија, покушавају да пронађу ефикасан, квалитетан и законит одговор на различите облике и видове криминалитета путем примене казни као основне и најзначајније врсте кривичних санкција. Свака у закону прописана и одлуком суда изречена казна треба да оствари одређену сврху (превенцију и репресију). Томе служи и више врста казни, са различитом природом, карактером и садржином. Од прописаних казни, суд изриче према учиниоцу конкретног кривичног дела у законито спроведеном кривичном поступку тачно одређену врсту и меру казне применом правила за одмеравање казне. Међу овим правилима, поред олакшавајућих и отежавајућих околности посебан значај има ублажавање казне. На овај начин се уместо прописане казне, учиниоцу кривичног дела изриче блажа врста или мера казне којом се у конкретном случају остварује сврха кажњавања.

Прва глава (стр. 19-75) носи назив: "Историјски развој ублажавања казне у кривичном праву". На овом месту је кандидаткиња извршила историјску анализу кривичноправних одредби о појму, врстама и сврси кажњавања и правилима о њиховом одмеравању од стране судских органа у више различитих писаних правних споменика у свету и у Републици Србији. Овде је излагање подељено у два дела: а) историјски развој ублажавања казне у свету и б) историјски развој ублажавања казне у Републици Србији. Анализа писаних правних споменика у свету је извршена кроз два временска периода. То су: а) период старог века где су анализирани одредбе: Хамурабијевог законика, Ур-Намуовог законика и Билаламовог законика и б) период средњег века где су анализирани одредбе: Закона судњи људем и Руске правде. Други и знатно обимнији део рада садржи анализу законских решења о ублажавању казне у више писаних правних споменика у Републици Србији. На овом месту је анализа правних споменика изложена на следећи начин: а) период средњег века који обухвата анализу Душановог законика, б) период 19. века где су анализирани закони устаничке Србије: Законик проте Матеје Ненадовића, Карађорђевог Криминални законик и Казнитељни (Криминални) законик за Књажество Србију и в) период 20. века где су анализирани одредбе о ублажавању казне у: Кривичном законнику Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, Закону о врстама казни, Кривичном законнику ФНРЈ-Општи део, Кривичном законнику ФНРЈ и Кривичном закону СФРЈ. На овом месту су суптилној правној анализи подвргнута решења различитих законских текстова од времена старог века у свету, односно од времена средњег века на подручју данашње Републике Србије до савременог доба, који су предвиђали решења о појму, врстама, сврси и правилима за одмеравање и ублажавање казне. Овај део рада одликује прецизна и аргументована правна анализа свих питања која се односе на ублажавање казне.

Друга глава (стр. 76-180) носи назив: "Ублажавање казне у упоредном кривичном законодавству". Будући да целокупни правни систем Републике Србије прожимају међународни стандарди, као и поједина упоредноправна решења, која су интегрисана у њега, то је логично да је кандидаткиња одређену пажњу у свом раду посветила управо овој анализи. Излагање у овом делу докторске дисертације је подељено у више целина које се логично настављају као што су: 1) законодавство држава бивше СФР Југославије (Црна Гора, Босна и Херцеговина, Хрватска, Северна Македонија и Словенија), 2) законодавство источноевропских држава (Бугарска, Естонија, Летонија, Литванија, Молдавија, Пољска, Руска федерација и Украјина), 3) законодавство централноевропских држава (Аустрија, Луксембург, Мађарска, Немачка, Француска и Швајцарска конфедерација), 4) законодавство јужноевропских држава (Шпанија, Италија, Грчка и Албанија) и 5) законодавство северноевропских држава (Шведска и Финска). Овим излагањем се ствара солидна основа за суптилну правну анализу и упоређивање ових законских решења са сличним решењима у Републици Србији, што може бити од користи и домаћем законодавцу при формулисању будућих законских решења у овој области. Овај део рада је окончан коментаром и анализом појединих упоредноправних решења међусобно и у односу на слична решења у кривичном законодавству Републике Србије. Посебну вредност овог дела рада управо чини велика шароликост и богатство посматраних и анализираних упоредноправних решења држава са више различитих система и врсти казни, односно правила за њихово одмеравање и ублажавање учиниоцу конкретног кривичног дела.

"Ублажавање казне у Републици Србији" представља област истраживања у трећој глави ове докторске дисертације (стр. 181-266). Овде су, прво, анализирана законска решења и правнотеоријска схватања о појму, карактеристикама, елементима и врстама казни, односно сврси кажњавања. Потом следи излагање о редовном одмеравању казне. На овом месту су изложена различита одређења појма, карактеристика, врста и правила за одмеравање казне применом олакшавајућих и отежавајућих околности. Ово излагање се завршава специфичним

правилима за одмеравање казне посебној врсти учинилаца кривичних дела као што су: а) правна лица и б) старија малолетна лица. Трећи и најзначајнији део излагања у овој глави докторске дисертације се односи на суптилна излагања појма, карактеристика, врста (законско и судско), граница и основа (општих и посебних) за ублажавање казне у домаћем кривичном праву. На крају следи излагање о основима који искључују примену ублажавања казне будући да је овај институт кривичног права низом новела које су донете последњих година изгубио карактер "општег" института кривичног права. Овај део рада карактерише, не само правнодогматска и теоријска анализа законских решења и начина њиховог испољавања у судској пракси, већ и учовање проблема у њиховој примени од стране органа кривичног правосудја и сучељавање са сличним решењима у упоредном кривичном законодавству, као и предлагање могућих решења за бројне спорне ситуације у судској пракси.

У четвртој глави (стр.267-310) под називом: "Однос ублажавања казне са сродним институтима" су анализирани сличности и разлике ублажавања казне као начина за одмеравање казне учиниоцу кривичног дела са институтима материјалног и процесног кривичног права који имају слично или идентично дејство, како би се правилно и потпуно утврдили прецизни критеријуми за њихово разграничење и закониту правну квалификацију, што је од изузетне важности за судску праксу. Стога је на овом месту кандидаткиња анализирала, после излагања појма, елемената, карактеристика, садржине, дејства и услова за примену, сличности и разлике ублажавања казне са следећим институтима: а) материјалног кривичног права: ослобођење од казне, условна осуда, судска опомена, условни отпуст, амнестија и помиловање и б) кривично процесног права: начело опортунитета, споразум о признању кривичног дела, споразум о сведочењу окривљеног, споразум о сведочењу осуђеног, захтев за заштиту законитости и захтев за понављање кривичног поступка.

Пета глава носи назив: "Ублажавање казне у правосудној пракси Републике Србије" (стр.311-386). На овом месту су изложени резултати спроведеног емпиријског истраживања места, улоге, значаја, обима, учесталости и динамике примене института ублажавања казне за поједина одабрана кривична дела у правосудној пракси Основног суда у Нишу у периоду 2001-2018. године. Прво су на овом месту анализирани статистички подаци из годишњих извештаја о раду суда у посматраном периоду за следећа кривична дела: а) увреда, б) ситна крађа, утаја и превара, в) тешка крађа, г) крађа, д) лака телесна повреда и њ) угрожавање јавног саобраћаја. Наведена кривична дела су анализирана са следећих аспеката: а) начина окончања кривичног поступка и б) односа броја пријављених лица, оптужених лица, лица која су ослобођена од казне и лица којима је ублажена казна. Увидом и све судске предмете који се односе на наведена кривична дела у посматраном периоду у Основном суду у Нишу, у другом делу овога излагања, је анализирана примена појединих олакшавајућих околности које је суд ценио приликом ублажавања казне као што су: а) године старости, б) имовно стање, в) личне прилике, г) породичне прилике, д) ранија осуђиваност, њ) држање учиниоца после извршеног кривичног дела, е) однос окривљеног и оштећеног, ж) признање кривичног дела, з) кајање и е) здравствено стање окривљеног.

Том делу докторске дисертације следе завршна разматрања (стр. 387-417) где су сумирани резултати правноисторијске и упоредноправне анализе института ублажавања казне, те његове правне анализе у позитивном кривичном законодавству Републике Србије, односно у правосудној пракси Основног суда у Нишу у периоду 2010-2018. године. Овај део рада садржи и предлог мера за повећање ефикасности суда приликом одмеравања казне учиниоцу конкретног кривичног дела, посебно приликом ублажавања законом прописане казне по врсти или по мери, а посебно код правилне, квалитетне и законите правне квалификације појединих случајева из праксе и њиховог подвођења под законске одредбе. Наравно, да је на овом месту изложен и предлог мера за отклањање уочених недостатака у законским прописима и њиховој примени у свакодневној судској пракси приликом примене законских решења ублажавања казне учиниоцима појединих кривичних дела.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације *(до 200 речи)*

У анализираној докторској дисертацији су у потпуности остварени сви постављени циљеви применом одговарајућих научно-истраживачких метода и поступака. Уз правно-теоријску, судско-практичну и правосудно-статистичку анализу примене института ублажавања казне у позитивном праву у Републици Србији, односно у дугом историјском развоју од старог света, те њиховом компарацијом са упоредно-правним решењима

репрезентативних кривичних законодавстава Европе, кандидаткиња је дала и посебан критички осврт на постојећа законска решења, али и низ предлога за иновирање позитивног кривичног законодавства Републике Србије, односно за органе кривичног правосуђа приликом правне квалификације извршеног кривичног дела и кривице његовог учиниоца са аспекта одмеравања врсте и мере казне или друге кривичне санкције, па тиме и ублажавања законом прописане казне, са којом ће се на најбољи начин остварити сврха кажњавања, односно сврха примене кривичних санкција уопште.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Систематска, свеобухватна и целовита обрада и анализа појма, карактеристика, садржине, основа, врсте, граница и правне природе ублажавања казне као посебног, допунског и специфичног начина одмеравања казне учиниоцу кривичног дела од стране суда у одговарајућем кривичном поступку од периода старог света до данас, те анализа овог института у позитивном кривичном праву Републике Србије, али и у упоредном европском кривичном праву, у теорији, пракси и судској статистици у кривичноправном, кривичнопроцесном и криминално-политичком смислу представља значајно систематизовано и јединствено монографско дело ове врсте на подручју правне теорије у Републици Србији. Иако је посматрана проблематика и раније била проучавана спорадично, сумарно, парцијално и поједностављено кроз поједине научне и стручне радове, односно реферате на саветовањима, тек ова докторска дисертација представља целовиту, свеобухватну и систематску анализу ублажавања казне у Републици Србији са више аспеката: историјског развоја, упоредноправне анализе, односа овог института са другим сродним материјалним и процесним институтима, односно у позитивном праву и судској пракси Републике Србије.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Докторска дисертација: "Ублажавање казне у Републици Србији" представља оригинално монографско научно дело које је настало као резултат продубљеног и интердисциплинарног самосталног научно-истраживачког рада кандидаткиње. На то указују солидно постављени циљеви, хипотезе и варијабле, коришћени научно-истраживачки методи и поступци теоријског и емпиријског карактера, прикупљена и детаљно анализирана обимна и разнолика истраживачка грађа: историјског, компаративног, позитивноправног, правнотеоријског и емпиријског карактера, као и оригинална систематика, начин интерпретације добијених резултата и посебно предлог мера за побољшање законских решења у њиховој примени, односно за отклањање недоумица и нејасноћа у пракси од стране органа кривичног правосуђа овој области у праву Републике Србије, што и представља оригиналан и аутентичан допринос науци кривичног права уопште.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

После детаљног разматрања докторске дисертације, Комисија закључује да пред кандидаткињом није био нимало лак и једноставан задатак. Требало је прикупити, проучити и анализирати обимну домаћу и инострану законску и правно-теоријску литературу, као и актуелну судску праксу која се односи на примену института ублажавања казне од најстаријих писаних правних докумената до данас, тако и у одабраном упоредном кривичном законодавству држава Европе. Ради се, наиме, о институту општег дела кривичног права који се историјски гледано појавио доста рано. То указује на актуелност и значај изучавања различитих, често и специфичних, аспеката ублажавања казне као ванредног начина за одмеравање казне учиноцу кривичног дела од стране суда у законом прописаном кривичном поступку. Све је то побудило пажњу не само законодаваца у појединим државама и њихових правосудних органа, већ и опште јавности. Но, и поред тога, проблематика ублажавања казне због проблема у примени одређених законских прописа није у довољној мери до сада систематски, комплексно и продубљено посматрана и анализирана (о чему сведочи готово непостојање монографских или обимнијих публикација на ову тему).

Кандидаткиња је при писању ове дисертације успела да кроз анализу бројних домаћих и иностраних извора изложи преглед и критички осврт на историјски развој, појам, елементе, карактеристике, садржину, врсте, основ, границе и правну природу ублажавања казне и однос са сродним материјалним и процесним институтима кривичног права, и то не само са становишта правне теорије, већ још више са аспекта судске праксе и криминалнополитичке потребе решавања бројних спорних ситуација у непосредној пракси. Анализирајући посматране карактеристике овог института у савременом кривичном праву, кандидаткиња је савладала и низ потешкоћа одређујући услове, начин и домете примене правних решења (садржаних у националном и упоредном

кривичном законодавству, као и у судској пракси) код примене института ублажавања законом прописане казне према учиниоцима кривичних дела и правилно уочавајући могуће проблеме, недоследности и дилеме у примени појединих правних решења у конкретним животним ситуацијама у судској пракси, те дајући предлоге за њихово разрешење и превазилажење.

Међу посебним квалитетима, по којима се издваја ова докторска дисертација, се истиче свеобухватно позитивноправно, теоријско, практично, историјскоправно и упоредноправно посматрање и анализа појма, елемената, карактеристика, основа, врста, граница, правне природе и садржине ублажавања казне у праву Републике Србије и у упоредном законодавству одређених репрезентативних држава Европе, не само у области домаће и иностране теорије кривичног права, већ још више у судској пракси. Досадашња кривичноправна литература (и то не само домаћа) је без оправдања игнорисала бројна питања везана за институт ублажавања казне.

При обради постављене теме, кандидаткиња се није задржала само на пуком интерпретирању позитивноправне домаће и иностране литературе, већ је аргументовано и полемички износила и бранила своја оригинална гледишта. Овако интерпретирана проблематика ублажавања казне у националном и упоредном кривичном праву, те судској пракси несумњиво ће наићи на добар пријем код, не само стручне, већ и опште читалачке публике. Рад је свеобухватан, комплексан, зналачки структурисан и научно фундиран, што му уз коришћење обимне домаће и иностране правне литературе, домаћег и упоредног кривичног законодавства, као и судске праксе, уз одговарајући научни инструментаријум даје висок ниво квалитета. Зато овај рад представља одређени допринос науци кривичног права.

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовану
Комисије

Датум именовања Комисије

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Проф.др Борислав Петровић, редовни професор	Председник	
	Кривичноправна (Научна област)	Правни факултет Универзитета у Сарајеву (Установа у којој је запослен)	
2.	Проф.др Драган Јовашевић, редовни професор	ментор, члан	
	Кривичноправна (Научна област)	Правни факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Проф.др Душица Миладиновић-Стефановић, ванредни професор	Члан	
	Кривичноправна (Научна област)	Правни факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	